

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گنج دانش

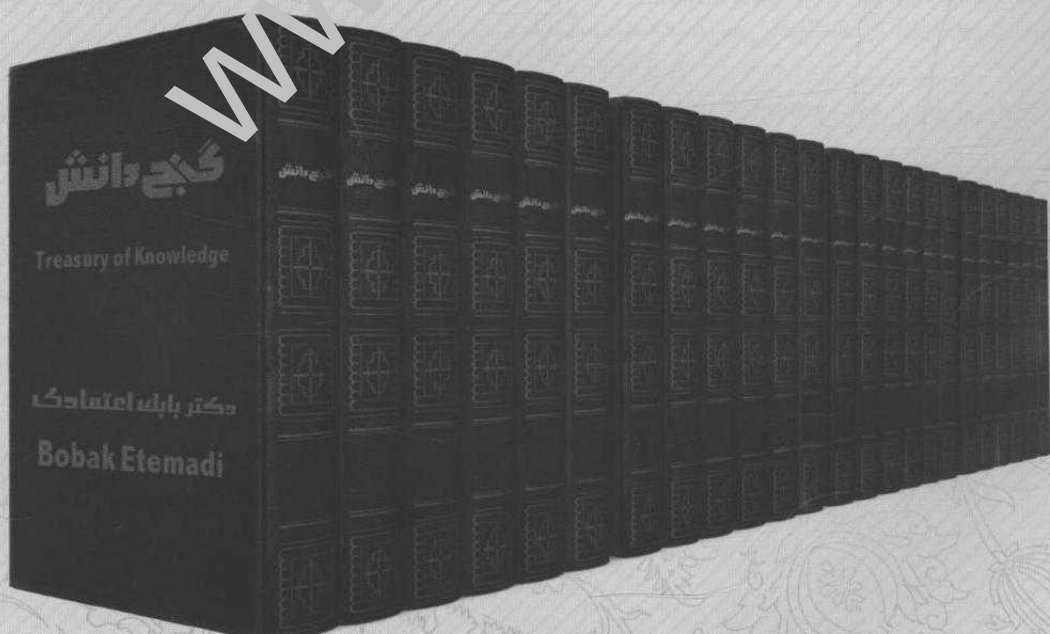
دانشنامه تفکر برتر

دکتر بابک اعتمادی

Treasury of Knowledge

Superior Thought Encyclopedia

Bobak Etemadi

Treasury of Knowledge

فکر دانش

Superior Thought Encyclopedia

دانشنامه تفکر برتر

Author : Bobak Etemadi

Editor | Mitra Etemadi

This work is first published in Tehran, Iran in 2018 by Bagh Fekr Publication

No.21 Behesht Ayeen Alley, 12 Farvardin St., Enghelab Ave.
Tel: +98(0)2166489252, +98(0)2166489255

Bobak Etemadi asserts his moral right to be identified as the author of this work.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the author. Printed and bound in Tehran, Iran

- We welcome your comments and suggestions about this work.
- See other works of this author at the back of the book

• ISBN: 978-600-99736-1-3

• Price: 600000 IRR

نویسنده : بابک اعتمادی

ویراستار
طراحان گرافیک
طرح‌بندی
اصلاح تصاویر
حروف‌چین
طراح جلد
ناظر چاپ
مشاور
دیگر همکاران
چاپ اول
شمارگان
چاپ
لینوگرافی
صحافی
راد
قیمت
ناشر
دفتر نشر
شابک

میترا اعتمادی
مهدی فیروزخانی، راضیه تاجی‌زادگان، یاشار لطیف‌پور،
مرضیه تاجی‌زادگان، سید مهدی نوابی قوام‌آبادی
خداداد رضوانی، جاوید محسن زاده، احمدرضا بهمنی
هرمز کاکازاده، منوچهر امینی، زهرا هوشیار، احسان آبیگینه
امید محمدزاده، اشکان حیدر نیا، علیرضا بهمنی اصل
سعید دین‌پناه
مهدی فیروزخانی
عشرت گل‌یازی
علی غفاری، کلاوس ربه‌ماخر
بهار ۱۳۹۷
۳۰۰ جلد
سیمرغ
سیمرغ
راد
۹۹۰۰۰ تومان
انتشارات باغ فکر
خیابان انقلاب-خیابان ۱۲ فروردین-کوچه بهشت آیین-پلاک ۱
تلفن: ۶۶۴۸۹۲۵۵ - ۶۶۴۸۹۲۵۲
۹۷۸-۶۰۰-۹۹۷۳۶-۱-۳

این اثر، مشمول قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است.
تکثیر تمام و یا قسمتی از این اثر به هر شکل ممنوع می‌باشد و پیگرد قانونی دارد.

CIP (Cataloging in Publication)

National Library and Archives of I.R Iran

www.nli.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

ایفیا (فهرست نویسی پیش از انتشار)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

Main Entry	: Etemadi, Bobak, 198?-
Title Proper and Creator	: Superior Thought Encyclopedia / Writer: Bobak Etemadi, Editor: Mitra Etemadi.
Published	: Tehran: Bagh Fekr Publication, 16.
Physical Description	: 432 P.: illustrated (in color); 22x29 cm.
Monographic Series	: Treasury of Knowledge
ISBN	: 978-600-99736-1-3
Cataloging Source	: FIPA (: National Library of Iran's CIP)
Subject	: General knowledge -- Children's and young adult literature
Subject	: Encyclopedias and dictionaries for children and young adults
Added Entry	: Etemadi, Mitra, 1988- --Editor
Library of Congress Classification (LCC)	: AG36/الف6۱66 1394
Dewey Decimal Classification (DDC)	: [ج]039
National Bibliographic Agency Control Number	: 4126013

سرشناسه	: اعتمادی، بابک، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: دانشنامه تفکر برتر = Superior Thought Encyclopedia / بابک اعتمادی؛ ویراستار میترا اعتمادی.
مشخصات نشر	: تهران : باغ فکر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۴۳۲ ص.: ۲۹x۲۲ سم.
فروست	: گنج دانش
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۷۳۶-۱-۳
وضعیت فهرست نویسی	: ایفیا
موضوع	: اطلاعات عمومی -- ادبیات کودکان و نوجوانان
موضوع	: دایره‌المعارف و واژه‌نامه‌های کودکان و نوجوانان
شناسه افزوده	: اعتمادی، میترا، ۱۳۶۶ - ویراستار
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴/الف۶۱۶۶:AG36
رده بندی دیویی	: [ج]۰۳۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۲۶۰۱۳

دبایچه نویسنده |

دانشنامه و پیشینه آن

دانشنامه یا دائره‌المعارف یک کتاب مرجع است که دانستنی‌ها و مفاهیم یک یا چند رشته از دانش‌های بشری را در خود دارد و به عبارتی مجموعه‌ای از دانش‌هاست و تنظیم آن معمولاً الفبایی و یا موضوعی-الفبایی است. هدف دائره‌المعارف‌های عمومی، همه‌فهم کردن دانش در مقوله‌های مختلف است.

تفاوت دانشنامه با لغتنامه یا دیکشنری در این است که مداخل لغتنامه تنها از لحاظ زبانی مورد بررسی قرار می‌گیرند و از لحاظ مفهوم، تلفظ، ربرد، ریشه و غیره معرفی می‌شوند؛ درحالی‌که در یک دانشنامه توضیحات چندپاراگرافی و یا حتی چندصفحه‌ای در مورد یک موضوع دل داده می‌شود.

دائره‌المعارف نویسی پیشینه‌ای بسیار عولاً دارد. بسیاری نقش مشرق زمین را در این زمینه طولانی‌تر از غرب می‌دانند و بسیاری نیز ارسطو را نخستین کسی می‌دانند که اقدام به گردآوری مجموعه اطلاعات دانش بشری کرده است.

از گردایه‌های نوشتاری معروف جهان می‌توان دانشنامه چینی دریای ژاد، دانشنامه بزرگ شوروی، دائره‌المعارف عربی عیون الاخبار، دانشنامه دینکرت به زبان پهلوی، دال‌العارف فارسی جامع‌العلوم، دانشنامه‌های بریتانیکا به زبان انگلیسی و لاروس (فرهنگنامه بزرگ فرانسه) را نام برد.

پس از انقلاب اسلامی با توجه به پیشینه درخشان فرهنگ و تمدن ایران و اسلام و با توجه به ناکافی بودن دائره‌المعارف‌های موجود و ضرورت زمانی و همچنین نیاز به تلاش برای شناساندن این فرهنگ عظیم به پویندگان علم و معرفت، به‌ویژه جوانان، ضرورت تدوین و تألیف فرهنگنامه‌هایی در عول و ضوابط دقیق علمی بیش از پیش احساس می‌شود.

فهرست مطالب

عناوین	شماره صفحه	عناوین	شماره صفحه	عناوین	شماره صفحه
آبدره سوگنه	۱۹	آمریکای جنوبی	۴۱	اسباب بازی‌ها	۶۳
آبشار آنجل	۱۹	آمریکای شمالی	۴۱	اسپنسر (پرسی)	۶۳
آبشار دیوساگو	۲۰	آمریکای شمالی و مرکزی	۴۲	استپ اوراسیا	۶۴
آبشار ویکتوریا	۲۰	آناکوندا	۴۲	استرالزی	۶۴
آبشارهای نیآگارا	۲۱	آنتی بیوتیک‌ها	۴۳	استرالیا و نیوزیلند	۶۵
آب‌وهوا	۲۱	آندوسکوپ فیبر نوری	۴۳	استریو شخصی	۶۵
آتش بازی	۲۲	آنگ سان سو چی	۴۴	استعمار آمریکا	۶۶
آتش فشان	۲۲	آنینگ (ماری)	۴۴	استعمارزدایی	۶۶
آتش فشان اتنا	۲۳	آهنگسازی	۴۵	استقلال آمریکای جنوبی	۶۷
آتش فشان اوخوس دل سالادو	۲۳	آیین اسلام	۴۵	اسطرلاب	۶۷
آتش فشان‌های آسیا	۲۴	آیین شینتو	۴۶	اسفنج‌های دریایی	۶۸
آتش فشان‌های آفریقا	۲۴	آیین کنفوسیوس	۴۶	اسکاندیناوی	۶۸
آتش فشان‌های آمریکای جنوبی	۲۵	آیین مانوی	۴۷	اسکلت	۶۹
آتش فشان‌های آمریکای شمالی و مرکزی	۲۵	آیین مسیحیت	۴۷	اسکن ام آر آی	۶۹
آتش فشان‌های اروپا	۲۶	آیین یهود	۴۸	اسکندر مقدونی	۷۰
آتش فشان‌های استرالیا/اقیانوسیه	۲۶	آیین یهه‌دیت	۴۸	اشتراوس (لوی)	۷۰
آتش فشان‌های اقیانوس اطلس	۲۷	آبرو فشان	۴۹	اصلاحات پروتستانی	۷۱
آتش فشان‌های اقیانوس هند	۲۷	ابزار آلات موسیقی	۴۹	اصول دین اسلام	۷۱
آتش فشان‌های ایسلند	۲۸	ابن بطوطه	۵۰	اعضا مصنوعی	۷۲
آتش فشان‌های جزایر هاوایی	۲۸	اپرا	۵۰	اقتصاد	۷۲
آتش فشان‌های جنوبگان	۲۹	اتم‌سفر	۵۱	اقیانوس	۷۳
آتش فشان‌های کامچاتکا	۲۹	اتم‌ها	۵۱	اقیانوس آرام	۷۳
آتش فشان‌های کسکیدز	۳۰	اتوموبیل	۵۲	اقیانوس اطلس	۷۴
آتش فشان‌های کلیمانجارو	۳۰	اثر انسان بر محیط‌زیست	۵۲	اقیانوس منجمد جنوبی	۷۴
آریایی	۳۱	اجتهاد	۵۳	اقیانوس منجمد شمالی	۷۵
آرتک	۳۱	ادبیات	۵۳	اقیانوس هند	۷۵
آسانسور	۳۲	ادوارد (جنز)	۵۴	الکترونیک شوک	۷۶
آسپیرین	۳۲	ادیان باستانی	۵۴	الکترون مغناطیس	۷۶
آسیا	۳۳	ادیان محلی	۵۵	الکترونیک	۷۷
آسیای جنوب شرقی	۳۳	ادیسون (توماس)	۵۵	المپیک	۷۷
آسیای جنوبی	۳۴	ارتباط	۵۶	الیگاتور	۷۸
آسیای شرقی	۳۴	ارتفاعات اتیوپی	۵۶	امپراتوری اشکانی دوره هلنی	۷۸
آشوری‌ها	۳۵	ارسطو	۵۷	امپراتوری ایران	۷۹
آفتاب پرست	۳۵	ارکستر	۵۷	امپراتوری بیزانس	۷۹
آفریقا	۳۶	اروپا	۵۸	امپراتوری چین	۸۰
آفریقای جنوبی	۳۶	اروپای جنوبی	۵۸	امپراتوری عثمانی	۸۰
آفریقای شمالی	۳۷	اروپای شرقی	۵۹	امپراتوری گوپتا	۸۱
آفریقای قرون وسطا	۳۷	اروپای غربی	۵۹	امپراتوری موری	۸۱
آفریقای مرکزی	۳۸	اروپای قرون وسطا	۶۰	امپراتوری‌های خاورمیانه	۸۲
آگوستوس سزار	۳۸	اروپای مرکزی	۶۰	اندازه‌گیری‌ها	۸۲
آگیلوی (دیوید)	۳۹	اروندود	۶۱	انرژی هسته‌ای	۸۳
آل احمد (جلال)	۳۹	ازدهای کومودو	۶۱	انقراض	۸۳
آلباتروس سرگردان	۴۰	اسب	۶۲	انقلاب آمریکا	۸۴
آلیازها	۴۰	اسب آبی	۶۲	انقلاب ایران در سال‌های ۱۹۷۸ - ۱۹۷۹	۸۴

انقلاب چین	۸۵	بیابان	۱۰۸	تسه تونگ (مائو)	۱۳۲
انقلاب روسیه	۸۵	بیابان سیمپسون	۱۰۹	تغذیه	۱۳۲
انقلاب صنعتی	۸۶	بیابان گبی	۱۰۹	تغییر مواد	۱۳۳
انقلاب علمی	۸۶	بیابان نامیب	۱۱۰	تکامل	۱۳۳
انقلاب فرانسه	۸۷	بیابان‌های آسیا	۱۱۰	تلسکوپ	۱۳۴
انقلاب کشاورزی	۸۷	بیابان‌های آفریقا	۱۱۱	تلفن	۱۳۴
انقلاب مشروطه	۸۸	بیابان‌های آمریکای جنوبی	۱۱۱	تلگراف	۱۳۵
انیمیشن	۸۸	بیابان‌های آمریکای شمالی و مرکزی	۱۱۲	تلویزیون	۱۳۵
اورانگوتان	۸۹	بیابان‌های استرالیا	۱۱۲	تمدن اسلامی	۱۳۶
اورانوس	۸۹	بیماری	۱۱۳	تمساح	۱۳۶
اولورو (صخره آیرز)	۹۰	بی‌مهرگان	۱۱۳	تنظیم‌کننده ضربان قلب	۱۳۷
اولین انسان مدرن	۹۰	بین‌النهرین	۱۱۴	تنفس	۱۳۷
اولین نوشته‌ها	۹۱	بینی	۱۱۴	تنگه هرمز	۱۳۸
اهل سنت	۹۱	پادشاهی	۱۱۵	تولیدمثل	۱۳۸
ایران باستان	۹۲	پادشاهی‌های معابد آسیا	۱۱۵	توندر در آمریکای شمالی	۱۳۹
ایستگاه‌های فضایی	۹۱	پارک ملی جاشوا تری و کاکتوس ساگوارو	۱۱۶	توندر در شمال آسیا	۱۳۹
ایستمن (جرج)	۹۳	پاستور (لویی)	۱۱۶	توندر و تایگا	۱۴۰
ایلامیان	۹۳	پرتو ایکس	۱۱۷	توندرای کانادا	۱۴۰
اینترنت	۹۱	پرندگان	۱۱۷	تئاتر	۱۴۱
اینشتین (آلبرت)	۹۲	پرندگان	۱۱۸	تئاتر موسیقایی	۱۴۱
اینکها	۹۵	پریش (الریس)	۱۱۸	تیتانیوم	۱۴۲
باتری	۹۵	پرستاران	۱۱۹	جایز (استیو) و وزنیک (استیو)	۱۴۲
باخ (یوهان سباستیان)	۹۶	پشه	۱۱۹	جاروبرقی	۱۴۳
باد	۹۶	پلاتی پوس	۱۲۰	جامعه مدنی	۱۴۳
باران	۹۷	پلنگ	۱۲۰	جامی	۱۴۴
بارکد	۹۷	پلوتو	۱۲۱	جدا کردن مخلوط‌ها	۱۴۴
بازار	۹۸	پلی‌نزی	۱۲۱	جرثقیل	۱۴۵
بازی‌ها	۹۸	پنکهرست (املین)	۱۲۲	جزایر اقیانوس آرام	۱۴۵
بازی‌های ویدئویی	۹۹	پوست	۱۲۲	جزایر اقیانوس اطلس	۱۴۶
بالکان	۹۹	پوشکین (الکساندر)	۱۲۳	جزایر اقیانوس منجمد جنوبی	۱۴۶
بائوباب	۱۰۰	پول	۱۲۳	جزایر اقیانوس منجمد شمالی	۱۴۷
ببر بنگال	۱۰۰	پولو (مارکو)	۱۲۴	جزایر اقیانوس هند	۱۴۷
ببر سبیری	۱۰۱	پیتون	۱۲۴	جزایر اقیانوس هند	۱۴۸
بدن	۱۰۱	پیکاسو (پابلو)	۱۲۵	جزیره	۱۴۸
برابری اجتماعی	۱۰۲	تاریخ	۱۲۵	جگوار	۱۴۹
برادران راییت	۱۰۲	تاریخ اسلام	۱۲۶	جلیک	۱۴۹
برج‌های ترانگو	۱۰۳	تأمین برق	۱۲۶	جمعیت	۱۵۰
برق	۱۰۳	تایتان اروم و رافلزیا	۱۲۷	جمهوری اسلامی ایران	۱۵۰
برنزلی (تیم)	۱۰۴	تایگا در سبیری	۱۲۷	جنگ	۱۵۱
بریل	۱۰۴	تایگا در شمال اروپا، شمال آسیا و آمریکای شمالی	۱۲۸	جنگ ۳۰ ساله	۱۵۱
بست قلاب دار	۱۰۵	تائوئیسم	۱۲۸	جنگ ایران و عراق	۱۵۲
بناپارت (ناپلئون)	۱۰۵	تجارت برده	۱۲۹	جنگ جهانی اول	۱۵۲
بندپایان	۱۰۶	تخت جمشید	۱۲۹	جنگ جهانی دوم	۱۵۳
بودا (گوتاما)	۱۰۶	ترانزیستور	۱۳۰	جنگ داخلی آمریکا	۱۵۳
بولیوار (سیمون)	۱۰۷	ترزا (ماریا)	۱۳۰	جنگ سرد	۱۵۴
بوم‌شناسی	۱۰۷	ترکمن	۱۳۱	جنگ‌های داخلی انگلستان	۱۵۴
بومیان اولیه آمریکا	۱۰۸	ترومپت	۱۳۱	جنگ‌های سرخ‌پوستان	۱۵۵

عناوین	شماره صفحه	عناوین	شماره صفحه	عناوین	شماره صفحه
جنگ‌های صلیبی	۱۵۵	خارپشت	۱۷۹	دریانوردان مدیترانه	۲۰۲
جنگ‌های ناپلئونی	۱۵۶	خاریوستان	۱۷۹	دریای خزر	۲۰۳
جنگلداری	۱۵۶	خاک	۱۸۰	دریای شمال	۲۰۳
جنگل سونداربانس	۱۵۷	خامنه‌ای (آیت‌الله سید علی)	۱۸۰	دستگاه عصبی	۲۰۴
جنگل‌های آفریقا	۱۵۷	خانواده	۱۸۱	دستگاه گردش خون	۲۰۴
جنگل‌های آمریکای جنوبی	۱۵۸	خاورمیانه	۱۸۱	دستگاه ماکروویو	۲۰۵
جنگل‌های آمریکای شمالی و مرکزی	۱۵۸	خاویار	۱۸۲	دشت بزرگ	۲۰۵
جنگل‌های استرالیا/اقیانوسیه	۱۵۹	خراج (مالیات بر زمین)	۱۸۲	دلتا	۲۰۶
جنگل‌های بارانی و جنگل‌های موسمی گرمسیری	۱۵۹	خرچنگ	۱۸۳	دلتای اوکوانگو	۲۰۶
جنگل‌های جنوب آسیا	۱۶۰	خرس	۱۸۳	دلفین	۲۰۷
جنگل‌های جنوب شرقی آسیا	۱۶۰	خرگوش	۱۸۴	دندان مصنوعی	۲۰۷
جنگل‌های مخلوط و برگریز	۱۶۱	خزندگان	۱۸۴	دندان‌ها	۲۰۸
جنوبگان	۱۶۱	خفافش	۱۸۵	دوازده امامی	۲۰۸
جوامع	۱۶۲	خلیج عمان	۱۸۵	دوچرخه	۲۰۹
جهان اسلام	۱۶۲	خلیج فارس	۱۸۶	دودمان پهلوی	۲۰۹
جهان سیاسی	۱۶۱	خمینی (آیت‌الله سید روح الله)	۱۸۶	دوران طلایی اسلام	۲۱۰
جین‌های کتانی	۱۶۳	شید	۱۸۷	دوراند (پیتز)	۲۱۰
چاپ	۱۶۴	دار	۱۸۷	دوربین پولاروید	۲۱۱
چایکوفسکی (پیوتر ایلیچ)	۱۶۴	روهای موسیقی	۱۸۸	دوربین دیجیتال	۲۱۱
چرخ	۱۶۵	دارهای ضدعفونی	۱۸۸	دوربین عکاسی	۲۱۲
چشم	۱۶۵	داروین چارلز	۱۸۹	دوزیستان	۲۱۲
چمن‌زارها، استپ‌ها و ساوانا	۱۶۶	داگرنوتایپ	۱۸۹	دولت	۲۱۳
چنگیزخان	۱۶۶	دامنه و جریان جزر و مد	۱۹۰	دهان	۲۱۳
چوبک (صادق)	۱۶۷	داوینچی (لئوناردو)	۱۹۰	دیزنی (والث)	۲۱۴
حافظ	۱۶۷	دایناسور	۱۹۱	دین	۲۱۴
حتشیسوت	۱۶۸	درام	۱۹۱	دین زرتشت	۲۱۵
حجت بن الحسن	۱۶۸	دربازکن	۱۹۲	دینامیت	۲۱۵
حرارت	۱۶۹	درخت	۱۹۱	دینگو	۲۱۶
حرکت	۱۶۹	درخت افرا	۱۹۳	دردفورد (ارنست)	۲۱۶
حسین بن علی (ع)	۱۷۰	درخت تیردان	۱۹۳	دریو	۲۱۷
حشرات	۱۷۰	درختان برگ‌ریز در آسیای شرقی	۱۹۴	رایا	۲۱۷
حفاظت	۱۷۱	درختان بلوط و راش	۱۹۴	رباب	۲۱۸
حفره‌های کارلزد	۱۷۱	دره بزرگ آفریقا	۱۹۵	ربع‌الخبی	۲۱۸
حفظ محیط‌زیست	۱۷۲	دره پادشاهان، دره پورنولو	۱۹۵	رخ‌کرکس آند	۲۱۹
حقوق بشر	۱۷۲	دره دو وردون	۱۹۶	رسانه	۲۱۹
حلزون	۱۷۳	دره رودخانه بلاید، دره رودخانه ماهی	۱۹۶	رسم	۲۲۰
حلقه آتش اقیانوس آرام	۱۷۳	دره سند	۱۹۷	رشته‌کوه آپالیشین	۲۲۰
حمل‌ونقل	۱۷۴	دره کولکا	۱۹۷	رشته‌کوه آلتیپلانو	۲۲۱
حواس	۱۷۴	دره‌های رودخانه کلرادو	۱۹۸	رشته‌کوه آند	۲۲۱
حوزه علمیه	۱۷۵	دریاچه ارومیه	۱۹۸	رشته‌کوه البرز	۲۲۲
حوضه آمازون	۱۷۵	دریاچه بایکال	۱۹۹	رشته‌کوه زاگرس	۲۲۲
حوضه گنگ/شبه‌جزیره هندوچین	۱۷۶	دریاچه‌های آسیا	۱۹۹	رشته‌کوه‌های آسیا	۲۲۳
حیات بر روی کره زمین	۱۷۶	دریاچه‌های آفریقا	۲۰۰	رشته‌کوه‌های آفریقا	۲۲۳
حیوانات	۱۷۷	دریاچه‌های آمریکای جنوبی	۲۰۰	رشته‌کوه‌های آلپ	۲۲۴
حیوانات در حال انقراض	۱۷۷	دریاچه‌های آمریکای شمالی و مرکزی	۲۰۱	رشته‌کوه‌های آمریکای جنوبی	۲۲۴
حیوانات منقرض شده ایران	۱۷۸	دریاچه‌های اروپا	۲۰۱	رشته‌کوه‌های آمریکای شمالی و مرکزی	۲۲۵
حیوانات منقرض شده تاریخ	۱۷۸	دریاچه‌های کلیرواتر	۲۰۲	رشته‌کوه‌های اروپا	۲۲۵

۲۷۳	شعر	۲۴۹	ژنتیک	۲۲۶	رشته کوه‌های استرالیا/اقیانوسیه
۲۷۳	شکسپیر (ویلیام)	۲۵۰	ژئائوپینگ (دنگ)	۲۲۶	رشته کوه‌های قاره قطب جنوب
۲۷۴	شکلات	۲۵۰	ساخت	۲۲۷	رشد
۲۷۴	شمالگان	۲۵۱	ساخت‌وساز	۲۲۷	رصدخانه
۲۷۵	شورای عالی قضایی	۲۵۱	سازمان اقتصاد اسلامی	۲۲۸	رصدخانه فضایی
۲۷۵	شورای نگهبان	۲۵۲	سازمان انرژی اتمی ایران	۲۲۸	رکود
۲۷۶	شون (لو)	۲۵۲	سازمان‌های بین‌المللی	۲۲۹	رنسانس
۲۷۶	شهاب‌سنگ	۲۵۳	ساسانیان	۲۲۹	رنگ
۲۷۷	شیر	۲۵۳	ساعت	۲۳۰	روبسییر (ماکسیمیلیان)
۲۷۷	شیردریایی	۲۵۴	سامورایی	۲۳۰	روحانی (حسن)
۲۷۸	شیر کوهی	۲۵۴	سپاه پاسداران	۲۳۱	رود
۲۷۸	شیشه	۲۵۵	ستاره	۲۳۱	رود آمازون
۲۷۹	شیطان تاسمانی	۲۵۵	ستاره دریایی	۲۳۲	رود کارون
۲۷۹	شیمی	۲۵۶	ستاره دنباله‌دار	۲۳۲	رود نیل
۲۸۰	صحرای بزرگ آفریقا	۲۵۶	ستاره‌شناسی	۲۳۳	رودن (آگوست)
۲۸۰	صخره‌های مرجانی	۲۵۷	سخت‌پوستان	۲۳۱	رودهای آسیا
۲۸۱	صدا	۲۵۷	سدس	۲۳۴	رودهای آفریقا
۲۸۱	صفویه	۲۵۸	سگرمی‌های خانگی	۲۳۴	رودهای آمریکای جنوبی
۲۸۲	صلاح‌الدین	۲۵۸	سعدی	۲۳۶	رودهای آمریکای شمالی و مرکزی
۲۸۲	صنایع شیمیایی	۲۵۹	سفری پیش از تاریخ	۲۳۶	رودهای اروپا
۲۸۳	صنعت	۲۵۹	سنگ	۲۳۶	رودهای استرالیا/اقیانوسیه
۲۸۳	صور فلکی	۲۶۰	سنت	۲۳۶	رودهای بلند شبه‌قاره هند
۲۸۴	طراحی	۲۶۰	سلجوریان	۲۳۷	روزولت (النور)
۲۸۴	طوفان	۲۶۱	سلول	۲۳۷	روم باستان
۲۸۵	عاشورا	۲۶۱	سمعک	۲۳۸	رونتگن (ویلیام)
۲۸۵	عدسی	۲۶۲	سنجاق قفلی	۲۳۸	رهبر
۲۸۶	عروس دریایی	۲۶۲	سنگ	۲۳۹	ریاضیات
۲۸۶	عصر اکتشافات	۲۶۳	سواحل	۲۳۹	ریزپردازنده
۲۸۷	عصر روشنگری	۲۶۲	سیارات کوتوله	۲۴۰	ریزتراشه‌ها
۲۸۷	عصر مهاجرت‌ها	۲۶۳	سیاست	۲۴۰	زاگربرگ (مارک)
۲۸۸	طارد	۲۶۴	سیفون توالت	۲۴۱	زبان هندوایرانی
۲۸۸	عقاب	۲۶۵	سیک	۲۴۱	زبان‌های هندواروپایی
۲۸۹	عقرب	۲۶۵	سیمان پرتلند	۲۴۲	زحل
۲۸۹	عجاسی	۲۶۶	سینما	۲۴۲	زرافه
۲۹۰	علم	۲۶۶	شاتل فضایی	۲۴۳	زکات (صدقه مالیات)
۲۹۰	علما	۲۶۷	شارلمانی	۲۴۳	زمان
۲۹۱	علوم زمین	۲۶۷	شامپانزه	۲۴۴	زمین
۲۹۱	علی اکبر خان	۲۶۸	شاه کبرا	۲۴۴	زمین‌لرزه
۲۹۲	علی بن ابی طالب (ع)	۲۶۸	شانل (کوکو)	۲۴۵	زمین یخی پاتاگونیا جنوبی
۲۹۲	عناصر	۲۶۹	شبه‌کوه‌ها	۲۴۵	زندگی ماقبل تاریخ
۲۹۳	عنتر دم کوتاه	۲۶۹	شبه‌جزیره	۲۴۶	زهرة
۲۹۳	عنکبوت	۲۷۰	شبه‌جزیره عربستان	۲۴۶	زیپ
۲۹۴	عنکبوتیان	۲۷۰	شبه‌قاره هند	۲۴۷	زیردریایی
۲۹۴	عیسی (ع)	۲۷۱	شتر و شتر یک کوهانه	۲۴۷	زیست‌شناسی
۲۹۵	غار	۲۷۱	شترمرغ	۲۴۸	زیست‌فرازمینی
۲۹۵	غار ماموت	۲۷۲	شرق ایالات متحده آمریکا	۲۴۸	زیست‌فناوری
۲۹۶	غرب ایالات متحده آمریکا	۲۷۲	شرکت ملی نفت ایران	۲۴۹	زیستگاه

عناوین	شماره صفحه	عناوین	شماره صفحه	عناوین	شماره صفحه
غزگاو	۲۹۶	کاسترو (فیدل)	۳۲۰	گراهام بل (الکساندر)	۳۴۳
فارادی (مایکل)	۲۹۷	کاسواری جنوبی	۳۲۰	گریه	۳۴۴
فارسی	۲۹۷	کاغذ	۳۲۱	گرگ	۳۴۴
فاشیسم	۲۹۸	کالو (فریدا)	۳۲۱	گرنه کنیون، بارانکا دل کوبره	۳۴۵
فدراسیون روسیه و آسیای مرکزی	۲۹۸	کالی گانداکی جورج/دره بزرگ پارلونگ زانگبو	۳۲۲	گلستگها	۳۴۵
فراصوت	۲۹۹	کانادا، آلاسکا و گرینلند	۳۲۲	گنبد وردفورت	۳۴۶
فردوسی	۲۹۹	کانگوروی قرمز	۳۲۳	گوتنبرگ (یوهانس)	۳۴۶
فرسایش	۳۰۰	کبد	۳۲۳	گودال (جین)	۳۴۷
فروید (زیگموند)	۳۰۰	کراک (ری)	۳۲۴	گودیر (چارلز)	۳۴۷
فرهنگ	۳۰۱	کرگدن	۳۲۴	گورباچف (میخائیل)	۳۴۸
فسیل‌ها	۳۰۱	کرم‌ها	۳۲۵	گورکانیان	۳۴۸
فضا	۳۰۲	کروکیدیل آب‌شور	۳۲۵	گورو نانک	۳۴۹
فضاپیمای بین‌سیارات	۳۰۲	کریستیانسن (اوله کیرک)	۳۲۶	گوریل	۳۴۹
فضانورد	۳۰۳	کشاورزی	۳۲۶	گوزن اوراسیایی	۳۵۰
فقه	۳۰۴	کشاورزی اولیه	۳۲۷	گوزن شمالی	۳۵۰
فقیه	۳۰۴	کشتی	۳۲۷	گوش	۳۵۱
فک	۳۰۴	کشورهای آسیایی	۳۲۸	گوشی پزشکی	۳۵۱
فلات ایران	۳۰۵	کفتا	۳۲۸	گونه‌های در معرض خطر	۳۵۲
فلات تبت	۳۰۵	کشورهای آسیایی	۳۲۹	گیاهان	۳۵۲
فلات کلرادو، فلات کلمبیا و گریت بیسین	۳۰۶	کلید دار و نورخ	۳۲۹	گیاهان بدون گل	۳۵۳
فلزکاری‌های نخستین	۳۰۶	کلمب (کریستین)	۳۳۰	گیاهان گل‌دار	۳۵۳
فلسفه	۳۰۷	کلیه‌ها	۳۳۰	گیتی	۳۵۴
فلمنینگ (الکساندر)	۳۰۷	کلئوپاترا	۳۳۱	لاما، گواناکو، آلیاکا و شترچه	۳۵۴
فلوت	۳۰۸	کمیته امداد امام خمینی	۳۳۱	لامپ رشته‌ای	۳۵۵
فناوری	۳۰۸	کنفوسیوس	۳۳۲	لنز تماسی	۳۵۵
فناوری نانو	۳۰۹	کوروش بزرگ	۳۳۲	لنین (ولادیمیر)	۳۵۶
فوران‌های آتش‌فشانی	۳۰۹	کوری (ماری)	۳۳۱	لوتر (مارتین)	۳۵۶
فورد (هنری)	۳۱۰	کوسه	۳۳۱	لوتر کینگ جونیور (مارتین)	۳۵۷
فولاد	۳۱۰	کوک (توماس)	۳۳۴	لوموتو بخار	۳۵۷
فهرست میراث جهانی یونسکو	۳۱۱	کولار	۳۳۴	لوتی (جان)	۳۵۸
فیزیک	۳۱۱	کوه آگوستوس، کوه سگی، ال کاپیتان و برج شیاطین	۳۳۵	لون (اسای)	۳۵۸
فیل	۳۱۲	کوه اورست	۳۳۵	لیزر	۳۵۹
قارچ	۳۱۲	کوه دماوند	۳۳۶	لیستر (جوزف)	۳۵۹
قاره	۳۱۳	کوه نیراگونگو	۳۳۶	لیکی (ماری)	۳۶۰
قانون	۳۱۳	کوه‌ها و ارتفاعات	۳۳۷	مادر ترزا	۳۶۰
قطب جنوب	۳۱۴	کهکشان	۳۳۷	ماده	۳۶۱
قطب شمال	۳۱۴	کیارستمی (عباس)	۳۳۸	مار	۳۶۱
قطب‌نما	۳۱۵	کیورد	۳۳۸	مارکس (کارل)	۳۶۲
قله‌های بیش از ۸۰۰۰ متر	۳۱۵	کیمن	۳۳۹	مارکونی (گولیمو)	۳۶۲
قمر	۳۱۶	گاليله (گالیلئو)	۳۳۹	ماشین‌آلات	۳۶۳
قنات	۳۱۶	گاندی (ماهاتما)	۳۴۰	ماشین ظرف‌شویی	۳۶۳
قورباغه	۳۱۷	گاواهن	۳۴۰	ماشین لباس‌شویی	۳۶۴
قوم مایا	۳۱۷	گاو مشک	۳۴۱	ماکاک ژاپنی	۳۶۴
قوم مغول	۳۱۸	گامیش آفریقای	۳۴۱	مالدیو	۳۶۵
کاپی بارا	۳۱۸	گراز	۳۴۲	مامبای سیاه	۳۶۵
کاترین کبیر	۳۱۹	گراز دریایی	۳۴۲	ماندلا (نلسون)	۳۶۶
کاروترز (والاس)	۳۱۹	گرامافون	۳۴۳	ماه	۳۶۶

ماهواره	۳۶۷	میمون	۳۹۰	هواپیما	۴۱۴
ماهی	۳۶۷	نادرشاه	۳۹۱	هورمون	۴۱۴
ماهپچه	۳۶۸	نانگا پارات، دائولاگیری	۳۹۱	هیمالیا	۴۱۵
ماهگیری	۳۶۸	نیتون	۳۹۲	یخ تاق	۴۱۵
مجسمه سازی	۳۶۹	نخل	۳۹۲	یخچال	۴۱۶
مجلس خبرگان	۳۶۹	نرم تنان	۳۹۳	یخچال طبیعی	۴۱۶
مجلس شورای اسلامی ایران	۳۷۰	نژاد سلت	۳۹۳	یخچال طبیعی مالاسینا	۴۱۷
محمد (ص)	۳۷۰	نظامی	۳۹۴	یخچال های طبیعی در آسیا	۴۱۷
مخابرات	۳۷۱	نظریه کوانتوم	۳۹۴	یخچال های طبیعی در آفریقا	۴۱۸
مخلوط	۳۷۱	نظم نوین جهانی	۳۹۵	یخچال های طبیعی در آمریکای شمالی	۴۱۸
مدار الکتریکی	۳۷۲	نقاشی	۳۹۵	یخچال های طبیعی در اروپا	۴۱۹
مذهب بودا	۳۷۲	نقشه برداری	۳۹۶	یخچال های طبیعی در اقیانوسیه	۴۱۹
مرجان ها	۳۷۳	نوبل (آلفرد)	۳۹۶	یخچال های طبیعی در کانادا و آلاسکا	۴۲۰
مرغ پر زنبوری	۳۷۳	نور	۳۹۷	یخچال طبیعی لمبرت	۴۲۰
مریخ	۳۷۴	نورمن ها	۳۹۷	یوزپلنگ	۴۲۱
مسابقه	۳۷۴	نوروز	۳۹۸	یونان باستان	۴۲۱
مسجد	۳۷۵	نوشتن	۳۹۸	منابع لاتین و فارسی	۴۲۳
مشتری	۳۷۵	نویسنده	۳۹۹		
مصالح	۳۷۶	نویسنده	۳۹۹		
مصدق (محمد)	۳۷۶	نویسنده	۴۰۰		
مصر باستان	۳۷۷	نویسنده	۴۰۰		
معماری	۳۷۷	نویسنده	۴۰۱		
مغز	۳۷۸	نویسنده	۴۰۱		
مغناطیس	۳۷۸	نویسنده	۴۰۲		
مکزیک، قاره آمریکای مرکزی و کارائیب	۳۷۹	نویسنده	۴۰۲		
مگالیت های اروپا	۳۷۹	نویسنده	۴۰۳		
ملت	۳۸۰	نویسنده	۴۰۳		
ملکه ویکتوریا	۳۸۰	نویسنده	۴۰۴		
ملی گرایی	۳۸۱	نویسنده	۴۰۴		
منابع انرژی	۳۸۱	نویسنده	۴۰۵		
مندلیوف (دیمتری)	۳۸۲	نویسنده	۴۰۵		
منطقه ساحل	۳۸۲	نویسنده	۴۰۶		
منظومه شمسی	۳۸۳	نویسنده	۴۰۶		
مواد جدید	۳۸۳	نویسنده	۴۰۷		
موتسارت (ولفگانگ آمادئوس)	۳۸۴	نویسنده	۴۰۷		
موتور	۳۸۴	نویسنده	۴۰۸		
موتور الکتریکی	۳۸۵	نویسنده	۴۰۸		
موتور بخار	۳۸۵	نویسنده	۴۰۹		
موسیقی	۳۸۶	نویسنده	۴۰۹		
موسیقی پاپ	۳۸۶	نویسنده	۴۱۰		
موشک	۳۸۷	نویسنده	۴۱۰		
مولوی	۳۸۷	نویسنده	۴۱۱		
مهره داران	۳۸۸	نویسنده	۴۱۱		
مهندسی ژنتیک	۳۸۸	نویسنده	۴۱۲		
میکروپ	۳۸۹	نویسنده	۴۱۲		
میکروسکوپ	۳۸۹	نویسنده	۴۱۳		
میکروماشین	۳۹۰	نویسنده	۴۱۳		